

Politici en beleidsmakers bevolken de klimaat-top in Kopenhagen. Maar er lopen ook wetenschappers rond. Ad Valvas vroeg vijf VU-medewerkers wat hun inbreng daar zal zijn.

TEKST: WELMOED VISSER EN PRISCILLA HARING (student-reporter)
FOTO'S: M&C-VU/MARIEKE WIJNTJES

Ik ga naar Kopenhagen en ik neem mee...

VN-klimaatop

> VAN 7 TOT EN MET 18 DECEMBER vindt in Kopenhagen de VN-klimaatop plaats. Daar wordt onderhandeld over een opvolger van het Kyoto-protocol dat in 2012 afloopt.

> Het nieuwe klimaatverdrag moet de opwarming van de aarde beperken. Daartoe zijn afspraken nodig over WERELDWIDE VERLAGING VAN CO₂-UITSTOOT, waarbij de rijkste landen de grootste reducties opbrengen.

> Ook moeten de RIJKE LANDEN geld betalen aan ONTWIKKELINGSLANDEN om de gevolgen van de KLIMAATVERANDERING op te vangen.

"... helderheid in politieke discussie", zegt JOYEETA GUPTA, hoogleraar klimaatrecht en beleid aan het Instituut voor Milieuvraagstukken (IVM). Zij geeft verschillende presentaties in Kopenhagen op beleidsniveau.

"Ik ga een presentatie geven over de vermenig van klimaat- en ontwikkelings-samenwerking. Er is een trend ontstaan om deze twee hulpstromen samen te voegen, maar ze hebben verschillende doelgroepen. Geld voor klimaatproblemen helpt niet bij het bestrijden van armoede en honger. Bovendien is allang vastgesteld dat conditionele hulp niet

werkt. Ook geef ik een presentatie over de methodiek om het aanpassings-vermogen van landen en instituties te analyseren. Mijn voorbeeld hierbij is ons onderzoek naar Nederlandse gemeenten en instituties en hun vermogen tot aanpassen. Nederland heeft een groot programma in Kopenhagen, wij hebben veel kennis op dit gebied."

En waarmee wilt u terugkomen?
"Afspraken. Zelf heb ik tussendoor een afspraak met collega's van andere landen om ons Europees gefinancierd onderzoeksprogramma naar ontbossing te verbeteren. Iedereen op zo'n

conferentie heeft zijn eigen specialisatie en gaat praten in zijn of haar eigen vakgebied. Rond de 15.000 mensen vanuit verschillende ngo's, bedrijven en landen zullen aanwezig zijn om met elkaar in overleg te gaan. De rijkere landen komen met grote delegaties, terwijl de meeste ontwikkelingslanden maar twee of drie personen kunnen sturen. Persoonlijk ga ik niet naar de onderhandelingen, maar ik denk dat er veel te bereiken valt. Vlak voor Kyoto waren de media ook zo negatief, daar laat ik mij niet door ontmoedigen."

"... het idee van een fonds om ontbossing in tropische landen af te remmen", zegt politicoloog CONSTANZE HAUG. Zij gaat naar Kopenhagen om deelnemers te werven voor haar simulatiespel over ontbossing dit voorjaar. "Ik hoop maar dat ik in de netwerkstemming ben, want ik moet flyeren en mensen aanspreken tussen de sessies door en tijdens de buffetten achteraf."

"Ontbossing in de tropen is een belangrijk probleem. Twintig procent van de mondiale uitstoot aan broeikasgassen wordt veroorzaakt door ontbossing. Dat is meer dan bijvoorbeeld door transport.

De vraag is hoe de lokale bevolking zich daaraan kan aanpassen. In Kenia en Ethiopië zijn positieve ervaringen met zanddammen, kleinschalige betonnen structuren met zand ertegen die het regenwater vasthouden. Die zijn goedkoop en lokaal gemakkelijk te maken. In Botswana zijn we net begonnen. We willen uitproberen of zanddammen daar ook werken. En we onderzoeken wat voor aanpassingsstrategieën de boeren zelf al hebben gevonden. Zo hebben ze in Botswana hun kuddes verkleind, opdat ze in droge tijden het beschikbare water over minder beesten hoeven te verdelen."

En waarmee wilt u terugkomen?
"Rijke landen zijn grotendeels verantwoordelijk voor de huidige klimaatveranderingen, terwijl arme landen er het meest last van hebben. Rijke landen zouden hiervoor herstelbetalingen moeten doen aan arme landen, zodat die het geld kunnen gebruiken om zich aan te passen. Het Europees Parlement heeft voorgesteld om jaarlijks dertig miljard euro te betalen, maar dan wil Europa wel dat de Verenigde Staten ook meedoen. Die zijn daar nog niet klaar voor. Ik hoop dat Kopenhagen bijdraagt aan meer bewustwording van de rijke landen op dit gebied."

"... een gezonde dosis optimisme", zegt FRANS BERKHOUT, IVM-directeur en hoogleraar duurzaamheid en innovatie. Hij presenteert in Kopenhagen het boek *Climate Change Policy in The European Union*, zit in een paneeldiscussie over internationaal klimaatbeleid en leidt een sessie over extreme klimaatverandering. Dit gebeurt allemaal in het Holland House, de plek waar Nederlandse onderzoekers en beleidsmakers elkaar ontmoeten en hun bevindingen presenteren.

"Ik hoor veel negatieve geluiden dat de klimaatop gedoemd is te mislukken.

Dat is onterecht. Er zijn belangrijke veranderingen gaande. Kopenhagen is een stapje in een proces, maar dat proces is de afgelopen jaren wel in een stroomversnelling gekomen. Onder meer door de film van Al Gore zijn veel meer mensen zich ervan bewust dat er iets moet veranderen. Daar wordt op allerlei niveaus aan gewerkt: door politici, beleidsmakers, maar ook door de industrie. We zitten volop in de transitie naar een duurzamere energiehouding en Kopenhagen is een symbolisch moment; je kunt aanhaken of achterblijven. Gelukkig raken steeds meer partijen zich daarvan bewust."

En waarmee wilt u terugkomen?
"Ik hoop dat er een politiek akkoord komt tussen alle belangrijke landen. Dat zijn niet alleen de westerse landen, maar ook landen als China, India en Brazilië. De mate van klimaatverandering in de nabije toekomst hangt van deze landen af. We moeten naar hen luisteren en we moeten ze helpen om efficiëntere technieken in te voeren en zich aan te passen aan klimaatveranderingen die nu al gaande zijn. Dat kost geld, maar we krijgen er op termijn een veilig klimaat voor terug."

"... monitoring van broeikasgas", zegt hoogleraar ecohydrologie HAN DOLMAN, hoofd van de afdeling Hydrologie en Geomilieuwetenschappen. Hij wil het monitoren van broeikasgassen hoog op de agenda houden en het Europese netwerk uitbreiden.

"Ik doe al een jaar of tien in Europees verband onderzoek naar de koolstofbalans; de in- en uitstoot van CO₂ in de biosfeer. Dit keer zal ik niet direct betrokken zijn bij de onderhandelingen. Bij een eerdere klimaatop in Den Haag heb ik wel aan de onderhandelingstafel gezeten en daar werd ik erg vreemd

aangekeken. Je moet de mensen die aan de onderhandelingstafel gaan zitten, van tevoren goed inlichten. Zij moeten al zo veel mogelijk informatie uit wetenschappelijk onderzoek weten. Tijdens de onderhandelingen zelf gaat het niet over de wetenschappelijke inhoud, maar over financiële risico's en acceptabele voorwaarden."

En waarmee wilt u terugkomen?
"Ik ga naar Kopenhagen om een aanzet te geven tot een wereldwijd monitoring netwerk. Het Europese consortium waarbinnen wij onderzoek doen, heeft een voorbeeldfunctie, samen met

de Verenigde Staten liggen we voor op de rest van de wereld. Wij willen graag metingen doen buiten Europa, bijvoorbeeld in het Amazonegebied - want daar heb je veel bos met weinig mensen. Wij zijn ook betrokken bij de *Group on Earth Observations* in een Europese commissie. Vanuit de G8 is er een plicht tot klimaatmonitoring, in de plenaire vergaderingen wil ik weer wijzen op het belang hiervan. Ik hoop in Kopenhagen landen te overtuigen om te investeren in klimaatmonitoring."

Reageren?
Mail naar redactie@advalvas.vu.nl.